

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/14/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1513228405
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:1513228405.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobkyne: Dopravný podnik Bratislava, a.s., so sídlom Olejkárska ul. č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpená: JUDr. Vladimír Kán, advokát, so sídlom Nám. M. Benku 9, Bratislava, proti žalovanej: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, zastúpená opatrovníčkou: E. P., pracovníčka Okresného súdu Trnava, o zaplatenie 50,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 27C/120/2014-38 zo dňa 14. augusta 2014, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, žalovanej nepriznal náhradu trov konania a zrušil platobný rozkaz č. k. 18Ro/214/2013-14 z 12.11.2013. Svoje rozhodnutie súd po po právnej stránke odôvodnil § 760 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 11 ods. 1 písm. d), § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave, § 100 ods. 1 a 108 OZ a vecne tým, že v prejednávanej veci bolo potrebné posúdiť premlčanie práva z prepravy, nárok dopravcu na cestovné a na prirážku, ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe podľa § 108 OZ. Žalovaná cestovala prostriedkom MHD v Bratislave 28.02.2012 bez platného cestovného lístka. Potom, ako bola na zaplatenie cestovného 0,70 eura a postihu za cestovanie bez platného cestovného lístka vo výške 50 eur, uvedené sumy nezaplatila. Z dôvodu, že opatrovníčka žalovanej vzniesla námietku premlčania, súd sa zaoberal otázkou, či bola žaloba podaná včas. Žaloba bola podľa prezenčnej pečiatky doručená súdu 21.08.2013, t.j. bola nepochybne podaná po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby (28.02.2013), preto ju súd zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) tak, že vo veci úspešnej žalovanej náhradu trov nepriznal, nakoľko si žiadnu náhradu trov neuplatnila a zo spisu jej trovy nevyplynuli.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom ustanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, dôvodiac tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Uviedla, že povinnosť zaplatiť úhradu 50 eur za nepreukázanie sa cestovným lístkom vznikla žalovanej v zmysle § 9 písm. b) v spojení s § 11 ods. 1 písm. d) a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 OZ. Nakoľko zákon o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, je potrebné aplikovať § 101 OZ, a preto pohľadávka vo výške 50 eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu

premlčaná. Záverom dala do pozornosti rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a 14Co/216/2011, v ktorých odvolací súd rozhodoval v skutkovo totožných veciach, pričom v oboch prípadoch odvolaniu žalobkyne vyhovel.

Opatrovníčka žalovanej sa k odvolaniu nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 202 ods. 2 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), zverejnením vyhlásenia termínu rozhodnutia na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Odvolací súd sa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, považuje ich za vecne správne a odkazuje na ne. Pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné k odvolacím dôvodom:

Podľa § 760 OZ zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcemu, ktorá spočíva v preprave dopravným prostriedkom, do miesta určenia, a to riadne a včas, za určené cestovné (§ 760 OZ). Táto služba vzniká na základe konania cestujúceho, ktorý dáva nepochybne najavo, že chce uzavrieť prepravnú zmluvu a to v mestských dopravných prostriedkoch nastúpením do dopravného prostriedku, kedy zároveň cestujúcemu vzniká i povinnosť zaplatiť cestovné. Zaplatením cestovného dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave a to po celú cestu zodpovedajúcu zaplatenému cestovnému. Podrobnejšiu úpravu osobnej prepravy určujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify pre jednotlivé druhy prepravy - dopravy (§ 772 OZ).

Podľa § 108 OZ práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého právo nezaniká, ale sa len oslabuje tým, že v prípade vznesenia námietky premlčania, zaniká jeho súdna vymáhateľnosť, pretože súd musí prihliadnuť na dôvodne vznesenú námietku premlčania a nemôže už veriteľovi premlčané právo priznať. Jeho úprava vychádza z potreby zvýšenia právnej istoty v právnych vzťahoch. Základným účelom inštitútu premlčania je tak pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby včas pristupovali k uplatňovaniu si svojich subjektívnych práv a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po neobmedzenú dobu nútené splniť si svoje povinnosti, a aby im bola zabezpečená ochrana v prípade oslabenia ich dôkaznej povinnosti v prípadnom súdnom konaní zo značným časovým odstupom. Inštitút premlčania takto, v súlade so zásadou právnej istoty a všeobecnou požiadavkou sledovať si potrebu ochrany svojich ohrozených a porušených práv, zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam.

Žalobkyňa si v konaní uplatňovala cestovné a úhradu (prirážku) za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom v zmysle § 9 písm. b) a § 14 ods. 2 zákona č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave, a podľa prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave.

Pri ustálení začiatku plynutia premlčacej doby je potrebné vychádzať z § 101 OZ, v zmysle ktorého začala navrhovateľovi plynúť jednoročná premlčacia doba podľa § 108 OZ na uplatnenie práv vyplývajúcich zo zmluvy o preprave vzniknutej medzi účastníkmi konania v zmysle § 760 OZ konkludentne tým, že žalovaná nastúpila do dopravného prostriedku mestskej hromadnej prepravy, čím pristúpila na podmienky, za ktorých sa prepravná služba žalobkyňou poskytuje, vrátane výšky a podmienok uloženia zmluvnej sankcie za nesplnenie povinnosti zaplatiť cestovné za poskytnutie prepravej služby.

Všeobecná trojročná premlčacia doba upravená v § 101 OZ začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. V prípade, ak splnenie dlhu je viazané na presne stanovenú dobu, uplynutím ktorej sa dlh stane splatným, tak je so splatnosťou dlhu spojený začiatok plynutia premlčacej doby. Súdna prax zaujala právny názor, že ak čas splnenia dlhu nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa § 563 OZ povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho na plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol požiadať o plnenie, teda hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť.

S poukazom na vyššie uvedené tak nastala splatnosť záväzku žalovanej, ktorá cestovala v mestskom hromadnom prostriedku žalobkyne bez cestovného lístka, zaplatiť žalobkyni cestovné a prirážku k cestovnému, počnúc nasledujúcim dňom, kedy došlo k porušeniu jej povinnosti mať zakúpený cestovný lístok a kedy bola vyzvaná žalobkyňou na plnenie. Jednoročná premlčacia doba tak v prejednávanej veci začala plynúť 29.02.2012 a uplynula dňom 28.02.2013, a pokiaľ bola žaloba podaná na súde 21.08.2013, správny je záver súdu prvého stupňa, že v dôsledku vznesenej námietky premlčania, ktorá spôsobila stratu nároku žalobkyne vymáhať žalované právo súdnou cestou, nemožno žalobe vyhovieť.

Prirážka k cestovnému je sankčným nárokom vyplývajúcim priamo zo zmluvy o preprave, a preto ho nie je možné, ani z hľadiska premlčania, posudzovať oddelene od nároku na cestovné; nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne, ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného. Nakoľko obidva nároky vznikajú súčasne zo zmluvy o preprave, resp. z jej porušenia, u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 OZ. Nárok na zaplatenie úhrady preto nemožno považovať za mimozmluvný sankčný nárok, a preto pre posúdenie včasnosti jeho uplatnenia z hľadiska premlčania, sa nemôže aplikovať všeobecná trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 OZ, ktorej použitia sa žalobkyňa v podanom odvolaní dovoľavala.

Pokiaľ žalobkyňa poukazovala vo svojom odvolaní na v tomto smere odlišné rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, tieto nie sú pre rozhodovanie v danej veci pre konajúci odvolací senát právne záväzné.

V odvolacom konaní úspešnej žalovanej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnej žalobkyni. Keďže v odvolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli a neuplatnila si ich v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p., nebola jej náhrada trov odvolacieho konania priznaná.

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 2:1. Odlišné stanovisko členky senátu je pripojené k tomuto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.